

Til: Utenriksrådets kontor 14/10/19 *EW* *Tore Holm* Dato: 10.01.2019
Via: Avdeling for økonomi og utvikling Saksnr.: 18/6506 -
Fra: Seksjon for utviklingspolitikk Saksbehandler: Inge Herman Rydland

Evaluering av norsk innstas for å sikre samstemthet for utvikling

Det vises til oversendelsesnotat til Utenriksråden fra Evalueringsavdelingen i Norad, datert 08.05.2018. I notatet gis det vurderinger og anbefalinger for oppfølging av evalueringen av en samstemt norsk politikk for utvikling.

Formålet med evalueringen var å bidra til økt kunnskap om de initiativ UD og andre norske aktører har etablert for å sikre samstemthet; kartlegging av dilemma som følge av motsetninger mellom globale utviklingsmål og norske mål, samt hvordan norsk innsats for å sikre samstemthet ser ut i praksis hjemme og fra en utenriksstasjon (Myanmar).

Samstemthet betyr at norske politiske virkemidler skal støtte opp om hverandre og at ulike politikkkfelt (som for eksempel innenfor handel, migrasjon, investeringer, klima og miljø og sikkerhet), fortrinnsvis skal dra i samme retning som utviklings- og bistandspolitikken. Samstemthet knytter dermed sammen innenriks- utenriks- og utviklingspolitikken og favner koordinering med andre nasjonale og internasjonale aktører.

Evalueringen konkluderer med at Utenriksdepartementet har hatt et uklart mandat for å sikre samstemthet. Etter anbefalingene fra Samstemthetskommisjonen i 2008, ble ansvaret lagt til Utenriksdepartementet. Kombinasjonen av at UD ikke har sanksjonsmuligheter overfor andre departementer, og mangelen på institusjonaliserte arenaer for samarbeid mellom departementer og andre aktører, gjorde arbeidet med samstemthet utfordrende.

Den årlig Samstemthetsrapporten til Stortinget har båret preg av det. Hovedformålet til disse rapportene var å rapportere hva som gjøres for å sikre at ulike politikkområder bidrar til utvikling i fattige land. Rapportene adresserte imidlertid ikke hoveddilemmaer i spennet mellom utviklingspolitikk og andre områder, og ble utsatt for kritikk, særlig fra sivilsamfunnet.

Landstudien av norsk samarbeid med Myanmar bekreftet at den uformelle tilnærmingen til samstemthet observert på hjemmesiden. Evalueringsteamet fant få styringssignaler i årlige instruksjer og tildelingsbrev til ambassaden fra Utenriksdepartementet i perioden 2008-

2017. Det var i stor grad opp til ambassaden å håndtere eventuell konflikt mellom nye politiske føringer, eksisterende strategier og lokale forpliktelser.

Parallelt med gjennomføringen av evalueringen, pågikk det en politisk prosess i Stortinget. I sin alternative utviklingsmelding, la KrF fram 13 punkter som partiet mente vil bidra til å spisse utviklingspolitikken. Ett av punktene handlet om behovet for en samstemthetsreform. Stortingets gav i behandling av utviklingsmeldingen sin tilslutning til en slik reform.

Regjeringens Jeløya-plattform slår fast at utviklingspolitikken har som sin primære oppgave å oppnå bærekraftsmålene. Den legger vekt på at målene utgjør et overordnet rammeverk og i seg selv er en agenda for samstemthet.

På denne bakgrunn besluttet Regjeringen i april 2018 å opprette et Samstemthetsforum (SF) med bred deltakelse. SF er regjeringens primære svar på Stortingets anmodningsvedtak om en samstemthetsreform (nr 577, april 2017). Formålet med forumet er å bidra til at norsk politikk på relevante politikkområder gjøres mer i tråd med utviklingspolitiske målsetninger.

Evalueringens hovedfunn sammenfaller med den politiske prosessen som pågikk parallelt med gjennomføringen av evalueringen. Evalueringen konkluderer med at det er behov for en reform av arbeidet med samstemthet. Matrisen her under presenterer hovedkonklusjonene og allerede igangsatt oppfølging på punkt 1 og 2. Punkt 3 om uteapparatets bidrag til samstemthet vil følges opp i samarbeid med Regionavdelingen.

Oppfølging av anbefalingene

1. Et bredt sammensatt Samstemthetsforum
SF er etablert med medlemmer i fra sivilsamfunnet, academia, privat sektor, arbeidslivsorganisasjonene, departementene med oppfølgingsansvar for bærekraftsmål, samt SSB. Forumet ledes på politisk nivå av UD i samarbeid med KLD, FIN, og HOD. Mandatet til forumet speiler denne anbefalingen.
2. Samstemthetsforumets (SF) oppdrag
Godkjent mandat gir forumet en rådgivende rolle. Det skal ikke drive egen utadrettet virksomhet, men tjene som et forum for et åpen og løsningsorientert debatt om viktige dilemmaer knyttet til samstemthet. De tre første møtene i SF bekrefter relevansen av forumet, samt verdien av meningsutvekslingen mellom aktører som tidligere ikke snakket sammen om samstemt politikk.
3. Stasjonenes rolle
Evalueringen viser at stasjonenes arbeid med samstemthet er ad hoc preget, med få styringssignaler. Dette punktet vil bli fulgt opp i samarbeid med Regionavdelingen, bl a i årsinstruksen.

Vurdering av evalueringsprosessen og rapporten

Evalueringen ble gjennomført av norsk fagmiljøet (PRIO og Fafo). Rapporten har blitt godt mottatt. Den setter ord på sider ved samstemthetsdebatten, som har vært relativt sterk i sivilsamfunnet de siste årene. De ulike aktørene gir derfor sin tilslutning til analysen og anbefalingene. Erfaringene i fra Samstemthetsforumet møter understreker behovet for en bedre samhandling på tvers av aktører som er engasjert i samstemt utvikling. Forumets brede sammensetning er i tråd med evalueringens anbefaling.

Tilråding

Vedlagt oppfølgingsplan godkjennes

Oppfølging av evalueringens hovedanbefalinger

Anbefaling	Tiltak (eller begrunnelse for å ikke følge opp)	Ansvarlig for tiltak	Tidsramme	Resultat/ endring/ kommentarer
1. Det anbefales at det nye Samstemthetsforumet sammensettes bredt med forskere, representanter fra sivilsamfunnet og private aktører. Mandatet for forumet bør omfatte ansvar for å initiere en åpen og offentlig debatt om dilemmaer knyttet til samstemthet. Forumets faglige og politiske uavhengighet bør sikres.	Forumet er etablert og gitt en politisk klarert oppdragsbeskrivelse i tråd med anbefalingene	Seksjon for Utviklingspolitikk (SUP)	Løpende	Gjennomført
2. Det anbefales at Samstemthetsforumet får i oppdrag å utarbeide en uavhengig, årlig gjennomgang av dilemma i spenningsfeltet mellom norske interesser og globale utviklingsmål. Gjennomgangen bør legges frem tidlig på året, og følge en metode som gjør det mulig å måle grad av samstemthet fra år til år. Basert på den årlige gjennomgangen, bør forumet utarbeide et sett med anbefalinger. De berørte departementene bør inviteres til å kommentere på gjennomgangen og anbefalingene før disse fremlegges Utenriksdepartementets politiske ledelse.	Oppdragsbeskrivelsen gir Forumet et oppdrag som ligger nært opp til anbefalingen. Forumet vil bl.a. bidra til de årlige rapportene. Det er besluttet at Forumet er rådgivende til UD's arbeid med samstemthet.	SUP	Løpende	Besluttet at Forumet gir innspill og deltar i diskusjonen om den årlige samstemthetsrapporten, og at det ikke utarbeides egne gjennomganger i regi av Forumet.
3. Det anbefales at ambassadene systematisk rapporterer til Utenriksdepartementet om dilemma i skjæringspunktet mellom utviklingspolitikk og annen norsk politikk.	Oppfølging vil bli vurdert i samråd med Regionavdelingen.	Regionavdelingen (REG) og SUP.	Løpende	Dette vil bli fulgt opp gjennom årsinstruksen for ambassadenes virksomhetsplan for 2020. Flere land rapporterer allerede om spørsmål knyttet til denne problemstillingen, inkludert Myanmar der Norge har et bredt engasjement.

Dokument 18/6506 - Merknader

Tittel: Oppfølging: Evaluering av norsk arbeid med samstemthet

Tittel2:

Type: MS

Tidspunkt: 10/01/2019 12:59

Bruker: Inge Herman Rydland

Merknad: For approval ihr 10/01/2019 12:59

Type: MS

Tidspunkt: 10/01/2019 16:21

Bruker: Annette Abelsen

Merknad: Approved, forwarded to next approval level aab 10/01/2019 16:21

Type: MS

Tidspunkt: 10/01/2019 17:30

Bruker: Vegar Sundsbø Brynildsen pva Katja Christina Nordgaard

Merknad:

Type: MS

Tidspunkt: 11/01/2019 10:04

Bruker: Catherine Robertson

Merknad: Til behandling hos utenriksråden. CARO 11/01/2019 10:04